

Ýewropa kolonializminiň intellektual ýüzi: ELIF ŞAFAK

Category:

Edebi

tankyt, Kitapcy, Oýlanmalar, Powestler, Romanlar, Sözler

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Ýewropa kolonializminiň intellektual ýüzi: ELIF ŞAFAK
KOLONIALIZMINIŇ INTELLEKTUAL ÝÜZI: ELIF ŞAFAK

Döredijilik intelligensiýasynyň wekili öz halkynyň milli ruhy we dini gymmatlyklaryna buýsanýan, olary öz aň-düşünjesine, ruhy dünýäsine we durmuşyna mäkäm ornaşdyran, ylymly, giň gözýetimli we medeniýetli, ýaşayan ýurdunda we dünýäde bolup geýän sosial, syýasy, ykdysady, medeni we hukuk özgerişlikleriň manysyna çuňňur düşünýän, öz halkyna bilýän zatlaryny dogry düşündirmegi başaryan, hemişe dogry ýoluň gözleginde we il-gününe dogry ýoly görkezip bilýän kişi bolmalydyr.

Hakyky intelligent başga halklaryň we döwletleriň jansyzy ýaly eser ýazmaz, tersa pikirleri orta atmaz. Dogruçyllygy ýörelge edinen intelligent öz halkyna we onuň ruhy gymmatlyklatyna, döwletine, taryhyna, dinine, halkyýetine ikilik etmez.

Gaýtam tersine, hakyky intelligent halkyň bil baglaýan, gulak gerýän, ynanyan we yzyndan ýöreýän watanperwer danasy bolmalydyr.

Elbetde, ynamdar we halkyna wepaly türk intelligentleri Türkiýede hemişe bolupdyr we ýene-de bolar. Bu – üýtgeşsiz

hakykat. Ýöne Tanzimat döwründen bäri (Tanzimat – türkleriň ýewropalaşma prosesini kanunlaşdyran medeni kanunyň ady - t.b.) haçparaz-sionistik Günbataryň ýa-da gönüden-göni öz adamlaryny ugradyp, ýa-da öz aramyndan taýýarlaýan käbir intelligentsumaklaryny başymyza musallat edip milli garaşsyzlygymyza, dini, syýasy, ykdysady, medeni we geografik barlygymyza her dürli ýollardan hüjüm edip gelýär.

Soňky döwürde-de Günbataryň aýakçylygyny edip, olaryň hasabyna türk döwletine we milli gymmatlyklaryna her dürli garalyk çyrşamaga çalyşýan birnäçe betniýetli intelligentsumak ýetişdirildi ýa-da goldandy. Türk döwletini we halkyny günbataryň imperialist döwletlerine ýamanlap, "Geleweriň, bu döwlete haý-küş edeweriň!" diýip zowladýanlar kolonializmiň intellektual güjükleridir.

Amerikany, Ýewropanyň ösen döwletlerini ýa-da Russiýany, Hytaýy hojaýyn döwletler hasap edip, Türkiýäni bolsa olara elgarma döwlet hökmünde görkezýärler. Olar hudaý hökmünde görýän imperialist döwletleriniň bähbidine wekilçilik edýär. Myjabatlarynda bolsa: "Türk döwleti siziň buýruklaryňyza gulak asanok, siziň hudaýlygyňyzy, hojaýynlygyňyzy ykrar edenok, size garşy gidýär, garaşsyz we milli syýasat ýöretjek bolýar, özbaşdak hereket edýär, geliň bularyň önüne böwet basyň" diýen ýaly bulagaýçylykly sözleri ýazmakdan çekinenoklar. Olaryň biri hem Elif Şafak atly ýazyjydyr.

ELİF ŞAFAK İSKENDER

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

"Çok güçlü bir roman;
düşündürücü, kışkırtıcı ve
şefkatli." Joanne Harris

**297 BİN
ADET**

DK 100
Cumhuriyetimiz
100 Yasında

Geliñ, anyk delillere geçeliñ.

Elif Şafak 2016-njy ýylyñ 3-nji sentýabrynda "The Guardian" gazetinde, "Even as Turkey pulls away, the west must help its

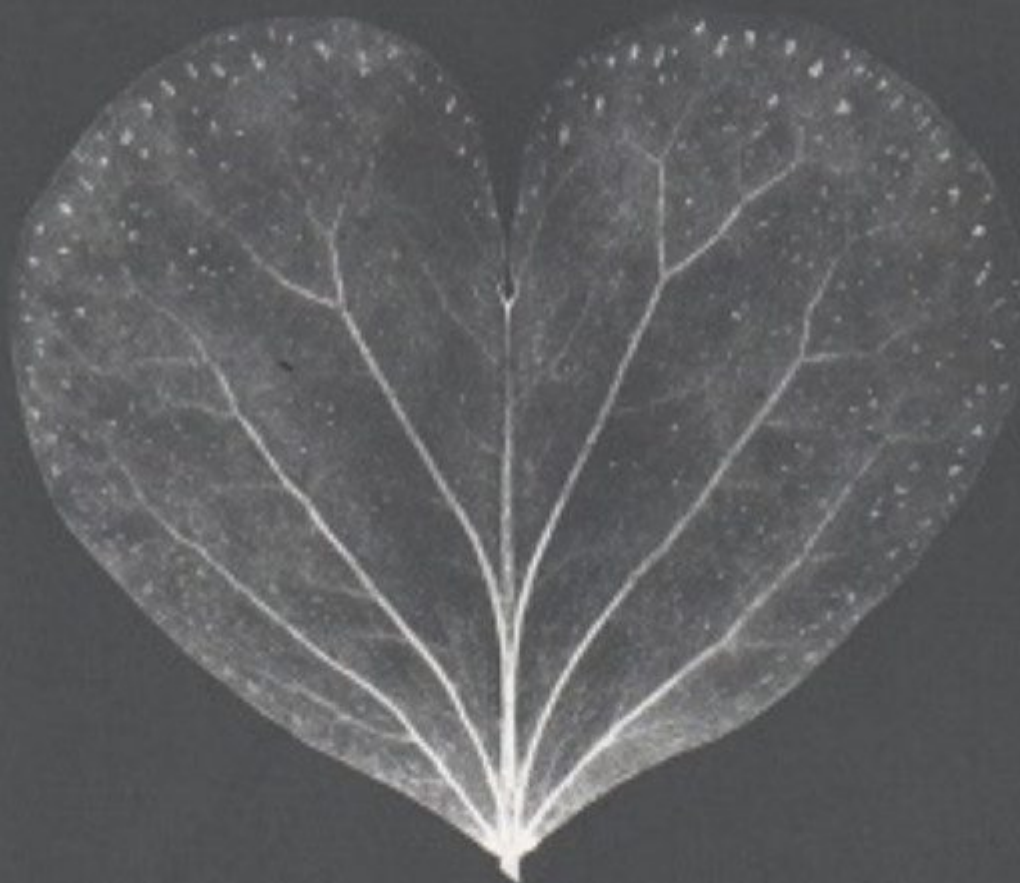
people resist" ("Türkiýe daşlaşsa-da, Günbatar halkyň garşylygyna goldaw bermeli") atly makala bilen çykyş edip haçparaz-sionistik Günbatary Türkiýä garşy aýaga galmaga çagyrdy.

Ol bu çakylygynda türk halkynyň öz milli we yslam gymmatlyklaryna dolanmagyndan, türk-yslam hakydasyndan, öz kimligine göz ýetirmesinden, imperialistik haçparaz-sionistik Günbatara garşy garaşsyz ygtyýarlygy orta goýmasyndan duýýan ynjalyksyzlygyny şeýle beýan etdi:

"Birnäçe ýylyň içinde ata watanymda öz kimliklerine dolanan we antigünbatarçy ýagdaý emele geldi. Hökümetiň açyk hökmürowanlygyndanam beter aş a milletçilik we dinparazlyk artyp başlady. Bu gutulgysyz şekilde jynparazlygyň we jynsy deňsizligiň artmagyna getirdi.

Uly medeni özgerişlik amala aşyrylýar we bu özgerişlikler gündelik ownuk wakalarda özüni görkezýär. Göz-görtele tire-taýpa düzgünine iterilýäris we etniki, dini, taryhy taýdan Günbatardan bütinleý aýrydygymyzy öňe sürýärler. "Biz hiç wagt olara goşulmarys" şygary astynda medeni söweş yglan etdiler. Dini mekdepleriň artmagy sekulýarlygyň ýok bolmagyna getirýär, ösüş täze progreslerden daşlaşdyryldy. Eýýäm köp wagt bäre dini we milli çarçuwalaryň çäginde täzedan galkynyş hereketine girişildi. Erdogan: "Dindar nesil ýetişdirmek işleýäris" diýip maksadyny açyk pyşgyrdy".

ELİF ŞAFAK / AŞK

DK
DOĞAN
KİTAP

783.000

Türk Edebiyatı | Roman

Elif Şafak barha tanymallaşýan ýazyjy. Ol birnäçe ýyl bäri Türkiýede Günbataryň hasabyna ýerli gündogarşynas hökmünde işledi. Ýazan romanlary we makalalary bilen türk halkynyň

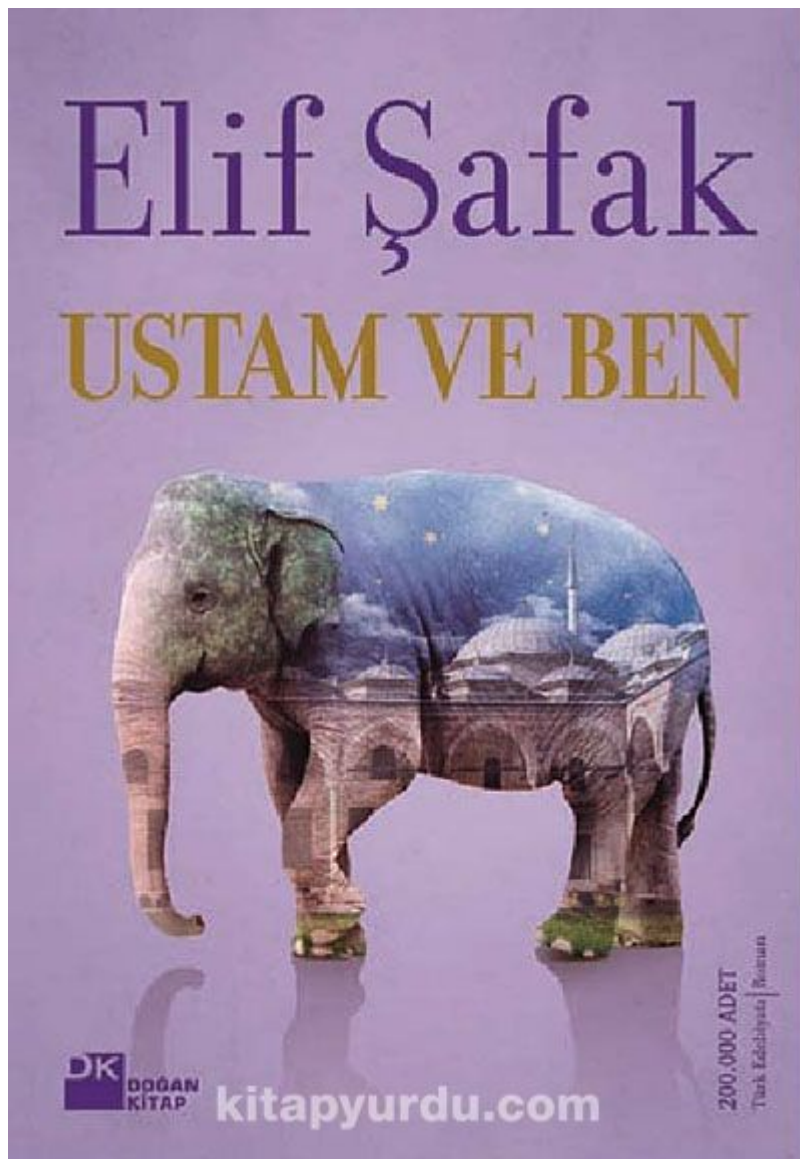
milli buýsanjyny we gymmatlyklaryny ygtybarsyzlaşdyrmaga çalyşdy. Atatürküň dili bilen aýdanymyzda "içimizdäki betpygalyň" ("dahilî bedhah") biri bolan bu ýazyjyny tanamaga çalşalyň:

Onuň döredijiliginde, pelsepesinde we düşünjesinde "ene-ataňa garşy gitmek" iň esasy temadyr. Onuň gahrymanlary ýüreginde kakasyna iň soňky derejede duşmançylyk besleýär, şol bir wagtyň özünde ejesini çyn ýürekden söýýär. Has takygy onuň döreden çeper obrazlary ýigrenýänlerini "kaka", halaýanlaryny "eje", ýagny "aýal" hökmünde görýär. Bu çarçuwadan seredeniňde ýazyjynyň türkleriň milli gymmatlyklaryna "kaka" manysyny ýükläp, olary gymmatyny peseltmäge çalyşýandygyny görmek kyn däl. Ol maşgala gurluşynda erkegi kaka hökmünde suratlandyryp oňa açyk duşmançylygyny görkezýär we feministligi saýlaýar.

Elif Şafak türk halkynyň gelip çykyşynda, taryhynda we döwletinde türkleri kaka, käbir etniki toparlary aýal hökmünde sypatlandyryp, türklere ýigrenjini bildirýär. Ýöne onuň ata-ene ýa-da erkek-aýal gapma-garşylygy dialektiki görnüşde onuň aňastyna ters ýagdaýda siňipdir. Has takygy duşmançylyk bildirip inkär eden "kaka" obrazyna wagtyň geçmegi bilen çokunyp başlaýar. Ýagny onuň pikiriçe Günbatar kakadyr, erkekdir, Türkiýe bolsa ejedir ýa-da aýaldyr.

"Kaka Günbatar" "heleý Türkiýäni" ýola salmaly, ýençmeli, urmaly, terbiýelemeli.

Geliň, Elif Şafagyň türkleriň milli gymmatlyklaryna garşy yglan eden medeni söweşine aýratynlykda seredip geçeliň:

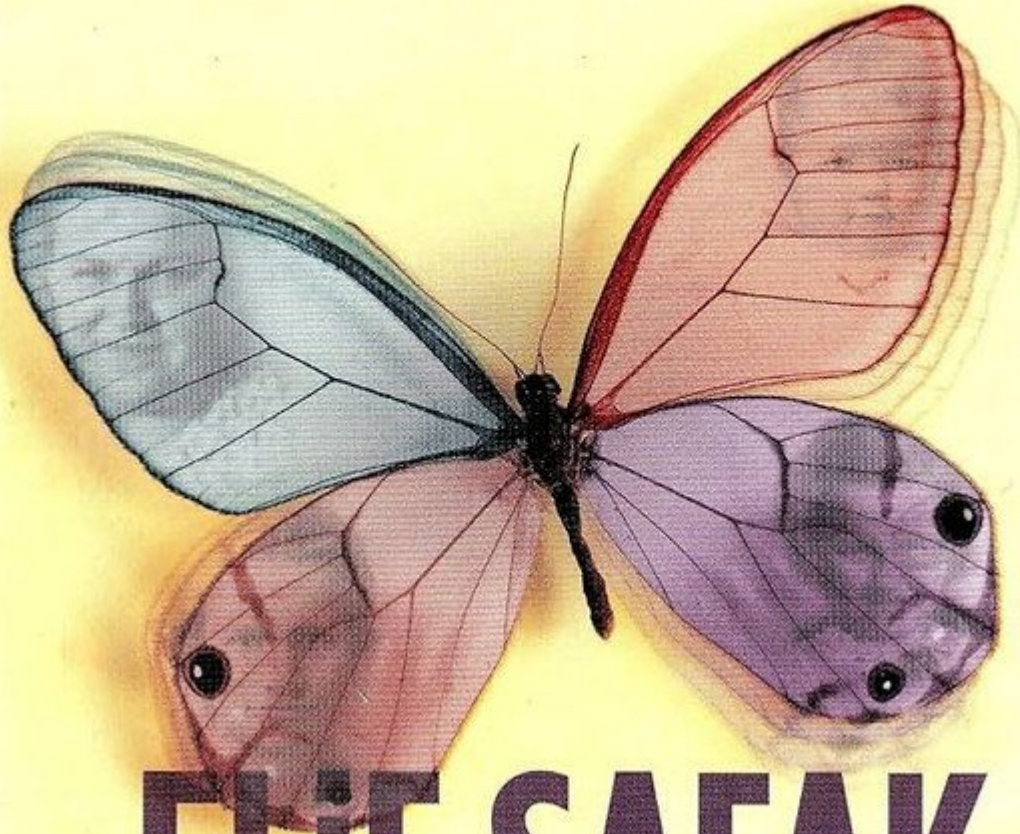

• Diaspora edebiyaty (Azınlık Edebiyatı)

Taryhyň ähli döwürlerinde türkler öz guran döwletleriniň çäginde ýaşan dini we etniki toparlara adamkärçilikli, adalatly göz bilen garap geldi. Biziň bu babatda dilimiziň gysga ýeri ýok. Emma imperialistik Günbatar soňky ýyllarda demokratiýa sözüne bukulyp türki döwletleriň aslynyň ganybir doganlygyny, agzybirligini bozmak isleýär. Olar içimizde agzalalyk, pitne-pesat çykarmak üçin dini we etniki diasporalaryň adalatsyzlyga uçraýandygy baradaky ýalan-ýaşryk toslamalary döredýär. Hamala bularyň hukuklaryny goramak çärelerini geçirmeli we ol çäreleriň arkasyna bukulybam türk döwletini we musulmanlary zalym, wagşy we adam hukuklaryny depgileýji sypatynda görkezmeli. Meseläniň düýp maksady şundan ybarat. Şol çäreleriň çäginde olaryň aramyzdaky aýakçylary

tarapyndan bu temada her dürli toslama romanlar, hekaýadyr powestler ýazyldy, çeper we dokumental kinofilmler döredildi, pitne ýokundyly her dürli telegepleşikler taýýarlandy.

Olaryň iň görnükli wekilleriniň biri-de Elif Şafakdyr. Ol hem öz gezeginde bu pyssy-pyjurlykly kerweniň sapyna goşulyp, dini we etniki diasporalaryň hak-hukuklaryny goraýjy sypatynda Günbataryň hyýanatçylykly taslamalaryny mahabatlandyryp ençeme çeper eserler bilen çykyş etdi.

ELİF ŞAFAK BABA VE PİÇ

116. BASKI

Türk Edebiyatı | Roman

Bu temada yazılan "Kaka we çöpdüýbi" ("Baba ve Piç") romanynda imperialistik Günbataryň häli-şindi "Ermeni meselesi" diýip gozgaýan meselesini orta atýar. Eserde türkleriň ermenileri

köpçülikleýin gyrandygyny, şol sebäpli Türkiýäniň ermenilere ýer we pul tölegini bermegiň gerekdigini her dürli toslama sýužetler arkaly okyjylaryň aňyna guýmaga çalyşýar.

Elif Şafak "Kaka we çöpdüýbi" romanyny Amerikada ermeni akademikleri we olaryň üsti bilen tanyşan ermeni maşgalalary bilen duşuşandan soň ýazandygyny, hut şol maşgalalaryň gürrüň beren wakalaryny romanlaşdyrandygyny hut öz dili bilen beýan etdi.

(Maglumat üçin "Zaman" gazetiniň 2006-njy ýylyň 13-nji martyndaky sanyna seret).

Diýmek, ýazyjynyň hut özüniňem aýdysy ýaly, ol, amerikalý ermenilerden eşden zatlaryny bolşy-bolşy ýaly ýazyp, tarapgöýçülikli ermeni propogandasyna gulluk edýän roman döreden ekeni.

Romanda türk-musulman maşgalanyň gyzy Asiýanyň obrazy çöpdüýbi hökmünde janlandyrylýar.

Ýazyjy bu romany barada aýdanda, özüni şeýle tanatmakdan çekinenok:

"Bu roman bizdäki milliýetçi we jynsyýetçi ideologiýany tankytlaýan iň soňky derejedäki ýiti neşterli eserdir.

(Maglumat üçin "Yeni Şafak" gazetiniň 2006-njy ýylyň 3-nji ýanwaryndaky sanyna seret).

"Men Türkiýedäki jemgyýetçilik hakydasyzlygy tankyt etdim. Geçmişden şular ýaly derejede parhsyzlygyň we bihabarlygyň gynanjyny bildirdim. Meniň pikirimçe 1915-nji ýylyň pajygaly wakalary bilen ýüzbe-ýüz bolmak, munuň iň ähmiýetli bölegidir. Şonuň üçin 1915-nji ýyly aýyk gürleşmegiň hökmanlygyna tüýs yüregim bilen ynanyaryn".

(Maglumat üçin "Zaman" gazetiniň 2005-nji ýylyň 3-nji sentýabryndaky sanyna seret).

"Meniň pikirimçe ermeni meselesi bilen çeper obrazlar ýa-da köpçüligiň ortasyna çykyp bilýän kişiler arkaly däl-de, hemmämiz bilelikde ýüzleşmelidiris. Muny çeper gahrymanlara mätäçligi bolmadyk jemgyýetiň galkynyşy bilen amala aşyrmaly".

(Maglumat üçin "Zaman" gazetiniň 2005-nji ýylyň 3-nji sentýabryndaky sanyna seret).

K80962

ELİF ŞAFAK

Şehrin Aynaları

DK
DOĞAN
KİTAP

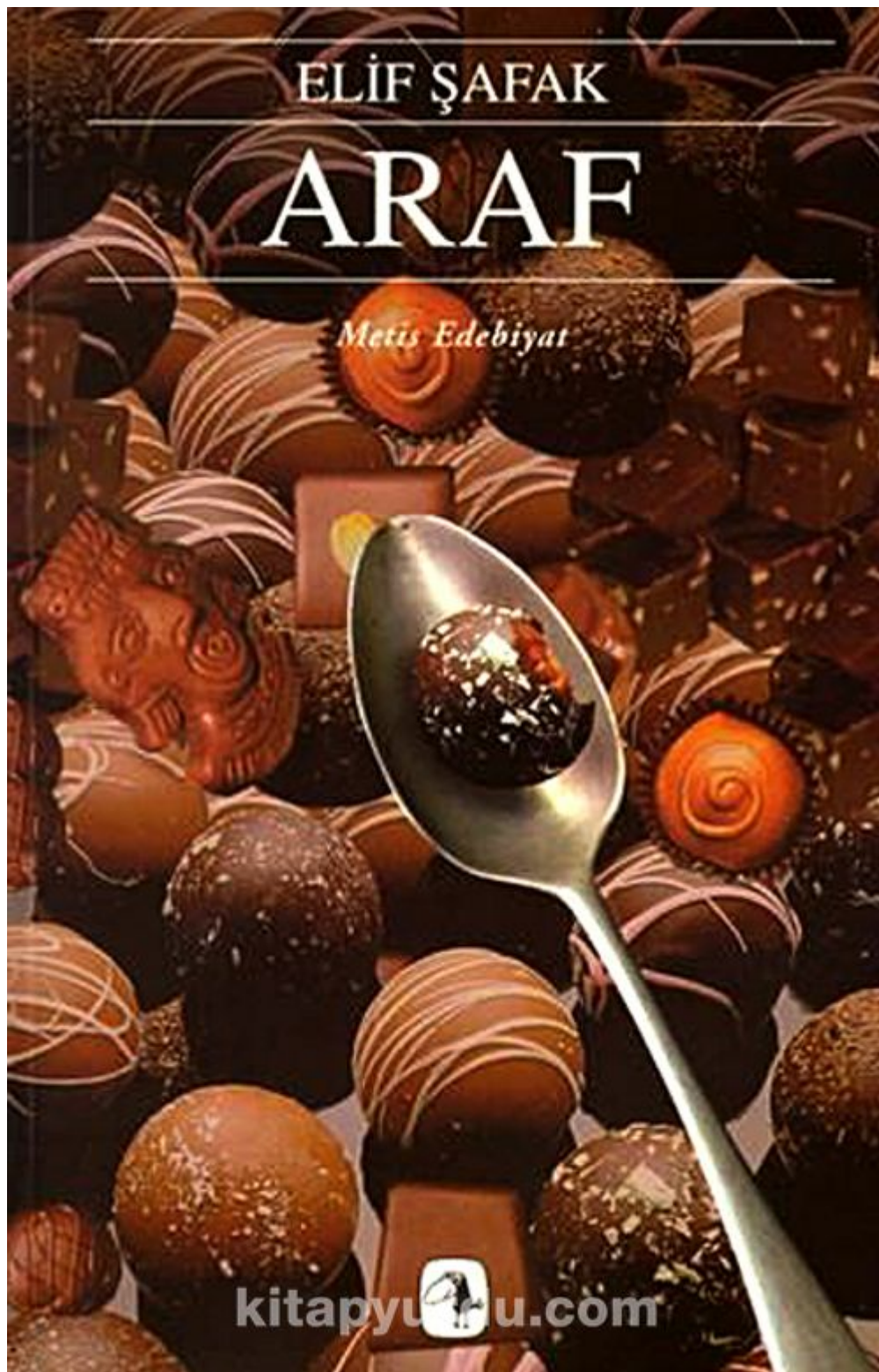
Türk Edebiyatı / Roman

Elif Şafak "Şäheriň aýnalarynda" (Şehrin Aynalarında") atly kitabynda hem ýewreý maşgalasyndan we dini diasporalardan söz açýar. Ol özüni bu eseriň gahrymanlaryna ýakyn duýýandygyny,

olary özüne ruhdaş hasaplaýandygyny, romanlarynda öz ruhdaşlaryny beýan edýändigini, olary söýýändigini, öz duýan we gören adamlarynyň keşbini janlandyrandygyny aýdýar. (Melih Baýram atanyň oýlanmalaryndan).

- **Türk medeniýetine we milli jebisligimize bolan duşmançylygy**

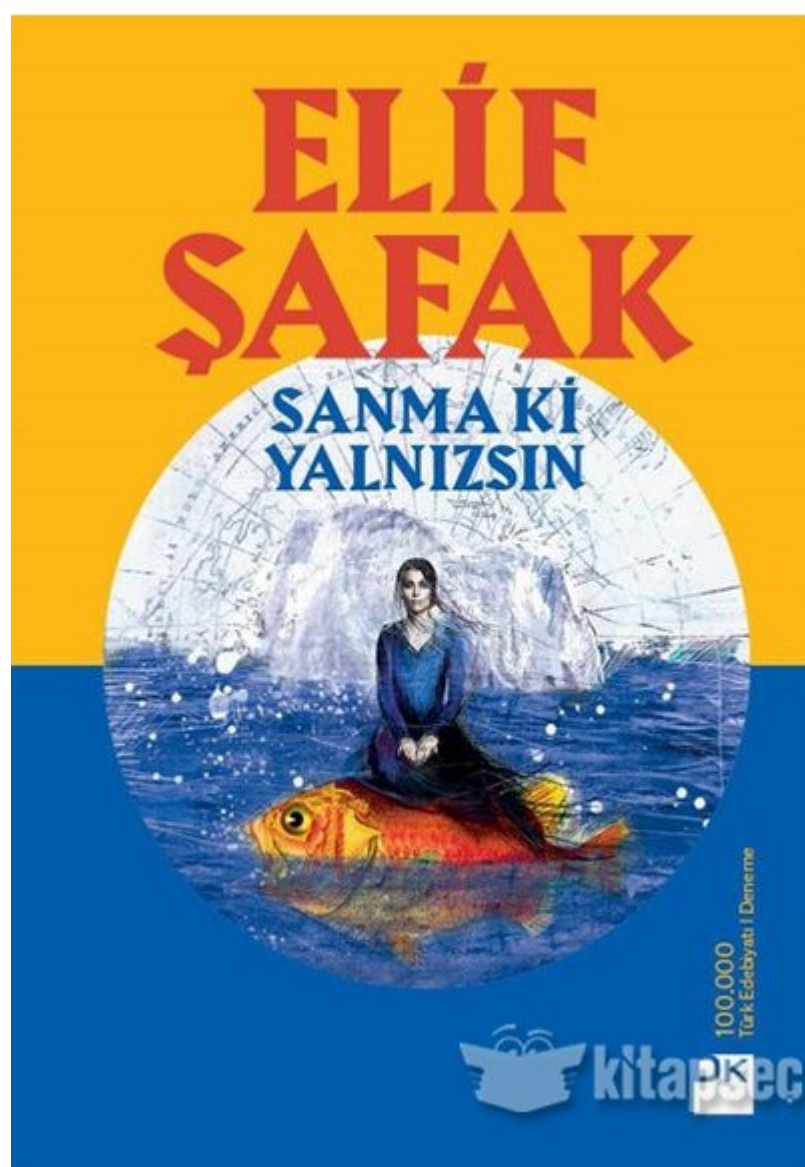
Türkiýe milli döwletdir we bir halkyň döwletidir. Bu halkyň ady bolsa türk halkydyr. Atatürk Türkiýe respublikasyny garaşsyz we milli türk döwleti diýip gurdy. Galyberse-de Türkiýede ýeke-täk medeniýet bardyr, olam: türk medeniýetidir. Günbatar imperializmi türk halkynyň agzybirligine çomak sokmak we böleklemek, agzymyzy alartmak üçün "köp medeniýetlilik" diýen bir düşünje döredip içimize partlaýjy dări kimin taşlady. Bu dărini daşardan diňe özleri taşlamady, şol bir wagtyň özünde içimizdäki aýakçylarynyň eline tutduryp, olarda atdyrды. Elbetde, Elif Şafak şol aýakçylardan biridir. Ýazyjy muny "Araf" romanynda açykdan-açyk subut etdi.

Roman köpmedeniýetlilik we eýesizlik (aidiyetsizlik) düşüňjelerini öňe çykarýar. Musulman we türk maşgalada doglan Omary yslam bilen hiç hili gyzyklanmaýan, näme işläp ýörenini bilmeýän, özüni tanamaýan, şahsyýetsiz, iki jahan owarrasy bolan kişi hökmünde suratlandyrýar.

Ýazyjy Atatürküň "Ýeke-täk halk: türk halky" şygary esasynda gurlan milli türk döwletiniň etniki gurluşyny, dinini we dilini böleklemäge goşýan goşandyny şeýle beýan edýär:

"Biziň köp ulusly, köp dinli, köp dilli kosmopolitiki, geterogen imperiýa gurluşymyz taryhda galdy. Özümizi synpsyz, konsessiýasyz bir köpçülik hasap edýän düşüňjäniň galybyna saldyk. Häzir biz üçünji etapdan baryars. Biz köpçülik däl. Ýekebara-da däl. Suratdaky jemendäni görmek gerek we muny görmekden ynjalylyksyzlanmagyň geregi ýok. Diaspora sözi bilen tanyşmagymyz we dostlaşmagymyz köp wagt aljaga meňzeýär".
(Maglumat üçin "Yeni Şafak" gazetiniň 2006-njy ýylyň 3-nji ýanwaryndaky sanyna seret).

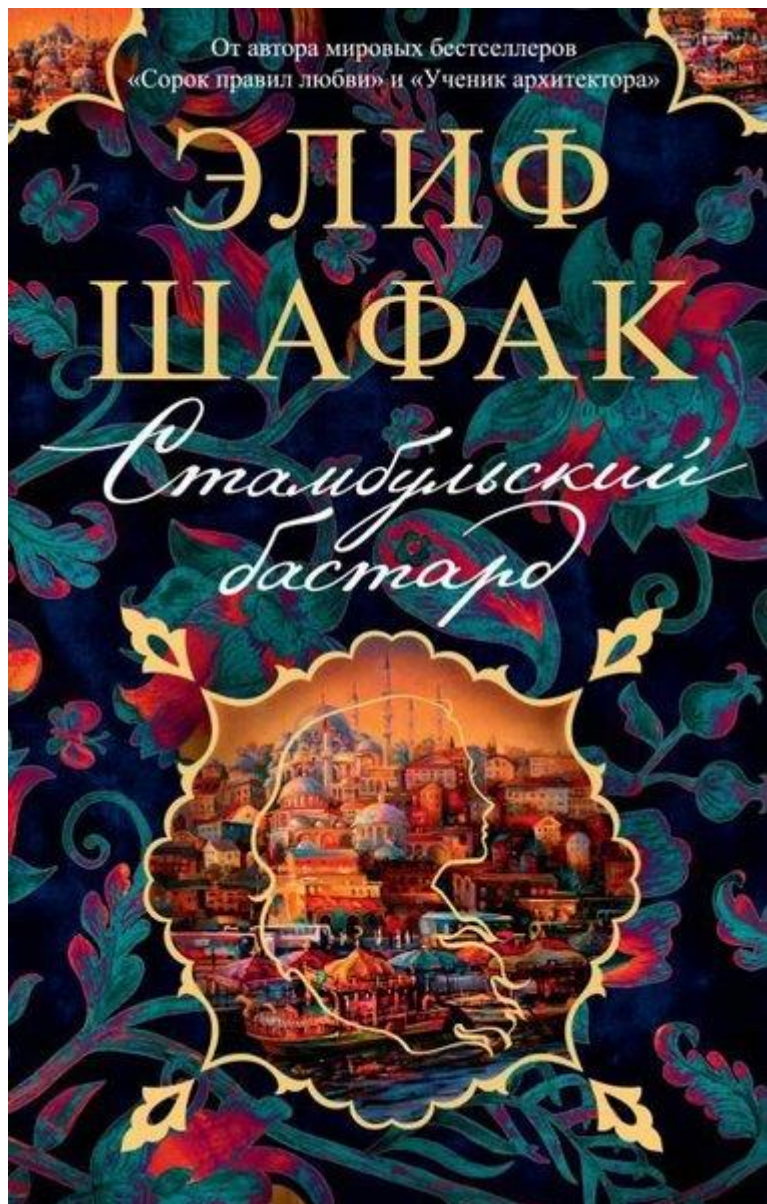
Ýazyjy ýeke-täk milli türk medeniýetini ýok edip deregine köp medeniýetliligi ornaşdyrmak aladasynyň barlygyny hemişe dile getirýär:

"Şäher durmuşynda, edebiýatda şuna üns berýäris: Maňa meňzemeýänler bilen birigip umumy dil döretmek tagallasy".

(Maglumat üçin "Milliyet" gazetiniň 2004-nji 26-njy iýulyndaky sanyna seret).

Aslynda onuň bu betpäl niýetiniň arkasynda ýeke-täk milli türk medeniýeti ýok etmek düşünjesi ýatyr. Ýogsam bolmasa, milli türk medeniýetinde türklere duşmançylyk beslemeyän, ümzügini saga-çepe tutdurmaýan, baş galdyрмаýan, ýaragly garşylyk görkezmeýän islendik türk dällere garşy kemsitme ýa zulum bolmady. Gaýtam hoşniýetli we ylalaşykly ýaşaşylýar.

Türkler taryhyň ähli döwürlerinde, Seljukly, Osmanly türkmenleriniň döwründe-de, respublika gurlandan soňky döwürde-de bolşy ýaly türklerden bolmadyk islendik jemgyýete hoşgylawly we adalatly çemeleşdi. Bu babatda haýsydyr bir düşünişmezligiň bolandygyna degişli ýekeje-de fakt ýokdur. Bärde göze dürtülip duran bir fakt bar, olam: günbataryň özi we aýakçylary şular ýaly düşünişmezçilikli mesele bar ýaly gopgun turuzmagydyr.

Ýazyjy asyl maksadyny FETO-nyň (Fethullahçy-nurjy topar) dinlerarasy dialog meýilnamasyna laýyklyp şeýle beýan edýär: "Men ýeke-täk medeniýetiň eseri däl. Men birden köp medeniýetiň, birden köp diliň, hatda birden köp ynanjyň we dialogyň içinde.

(Maglumat üçin "Milliyet Pazar" gazetiniň 2005-nji ýylyň 5-nji iýunyndaky sanyna seret).

• **Milli gymmatlyklara bolan duşmançylygy**

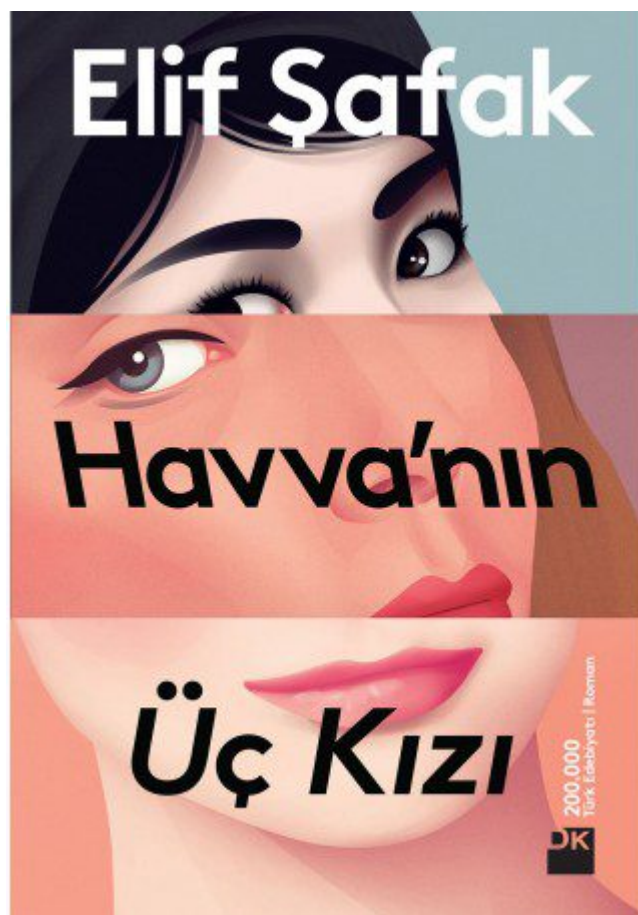
Biziň türk halkymyzy halk derejesine göteren milli we dini gymmatlyklarymyz bar. Biz umumylaşan türk-yslam medeni gymmatlyklarymyz bilen sazlaşykly, buýsançly musulman türk halky bolup ýaşamak ugrunda göreşýäris.

Haçparaz Günbatar bolsa biziň millet gurluşymyzy dargatmak, böleklemek üçin milli ruhumyzy ýok etmegiň ilkinji etmeli işdigine gowy düşüňip millilige ýakyn durýanlara garşy öz aýakçylarynyň üsti bilen kosmopolitizmi aramyza ornaşdyrmaga çalyşýar. Ýagny milli ruha eýe, buýsançly türk halky bolmaň, heriňiz aýry-aýry erkin boluň, milliýetsiz, reňksiz, ys-koksuz kosmopolit boluň we bize elgarm boluň diýmek isleýär.

Bu hyýanatçylykly meýilnamanyň wekilleriniň biri-de Elif Şafakdyr. Ol bu barada şeýle diýýär:

"Ýewropadaky kosmopolit çykyşlar bilen Türkiýedäki kosmopolit çykyşlaryň barha ýakynlaşmagy we ýaranlyk gurmagy gerek. Olaryň öz seslerini eşitdirmegi gerek".

(Maglumat üçin "Yeni Şafak" gazetiniň 2006-njy ýylyň 3-nji ýanwaryndaky sanyna seret).

Ýagny Günbatar bilen Türkiýedäki günbatarparazlaryň el-ele berip musulman türk kimligini ýok etmegi arzuwlaýar. Ol bu pikiriniň üstüne şulary goşýar:

"Men kosmopolit köpçüligiň tarapdary. Meniň döredijilimem,

kimlik syýasatymam köp sesli we köpçülikleýin. Men bu ýurduň Ýewropa bileleşigine goşulmagyny arzuw edýärin".

(Maglumat üçin "Zaman" gazetiniň 2005-nji ýylyň 3-nji sentýabryndaky sanyna seret).

Kosmopolit Şafak türk milliligini öňe sürýänlere bolan duşmançylygy aýyk beýan etmekdenem çekinip duranok:

"Türkiýede jemgyýetçilik özgerişligiň içerden döremelidigine ynanyaryn. Biz bu jemgyýetçilik öwrülişigine şol bir wagtyň özünde milliýetçilere gulak germeýän öwrülişik döredip hemmämiz bilelikde gitmeli.

Globallaşma prosesiniň barha artýan döwründe asyryň başynda kesgitlenen daşarky dünýä ýapyk ulus-döwlet modelini terk etmegimiz gerek".

(Maglumat üçin "Yeni Şafak" gazetiniň 2006-njy ýylyň 3-nji ýanwaryndaky sanyna seret).

ELİF ŞAFAK MAHREM

DK DOĞAN
KİTAP

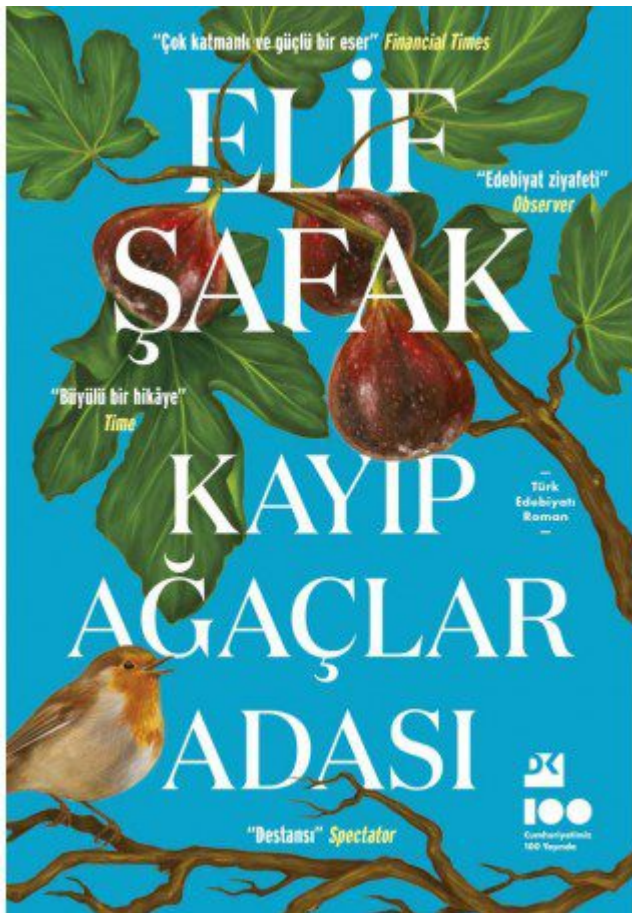
31. Baskı
Türk Edebiyatı | Roman

• Türk goşunyna we ýeke-täk merkezleşdirilen döwlete bolan duşmançylygy

Günbatar imperializmi türk goşunynyň barlygyndan, bu goşunyň güýç-kuwватыndan we Atatürküň guran ýeke-täk merkezli türk döwlet gurluşyndan birahatdyr. Olar miny hem özlери dile getirýär, hem aýakçylaryna diline salýar. Olaryň biri Elif Şafakdyr. Meselem PKK terrorçylykly topara garşy göreşen we ýeke-täk merkezli döwlet sistemasynyň tarapdary bolan öňki premýer-ministrlerimizden Tansu Çilleri tankytlanda: "...Gaýtam tersine, bir zenan syýasatçy başymyza geçip aşa militaristik, aşa merkezçi, aşa sypaýyçylykly dil ulandy" diýmekden çekinmedi. (Maglumat üçin "Milliyet" gazetiniň 2004-nji ýylyň 26-njy iýulyndaky sanyna seret).

Aslynda onuň bärde tankytlamaga çalyşýan üç esasy prinsipi bar:

"Militarizm" diýdigi ~ Atatürküň guran milli türk döwletiniň özünü goramak üçin PKK-nyň garakçylaryna garşy göreşmegidir, türk ýaragly güýçleridir. Ol türk goşunyna bolan duşmançylygyna "militarizm" diýen atlandyrma bilen syzdyrmaga çalyşýar.

"Merkezçi" diýdigi-de ~ Amerikanyň we Ýewropanyň ştatlar, federasiýalar, kantonlar görnüşinde kowumlara görä Türkiýäni bölmek meýilnamasyna garşy çykan türk milliýetçileriniň goldaýan ýeke-täk we unitar milli döwlet gurluşydyr.

Ýeke-täk we Ankara merkezli türk döwletiniň barlygyndan onuň hojaýynlary ynjalyksyzlanýar.

"Sypaýyçylykly" (maskülen) diýdigi-de ~ erkekdir we onuň erkek bilen baglanyşykly her bir gymmatlyga bolan ýigrenji bar. Ýagny milli türk döwletiniň duşmanlaryna garşy erkek kimin döş gerişi ýazyjynyň keýpini bozýar.

• **Watansyzlyk (Raýatsyzlyk)**

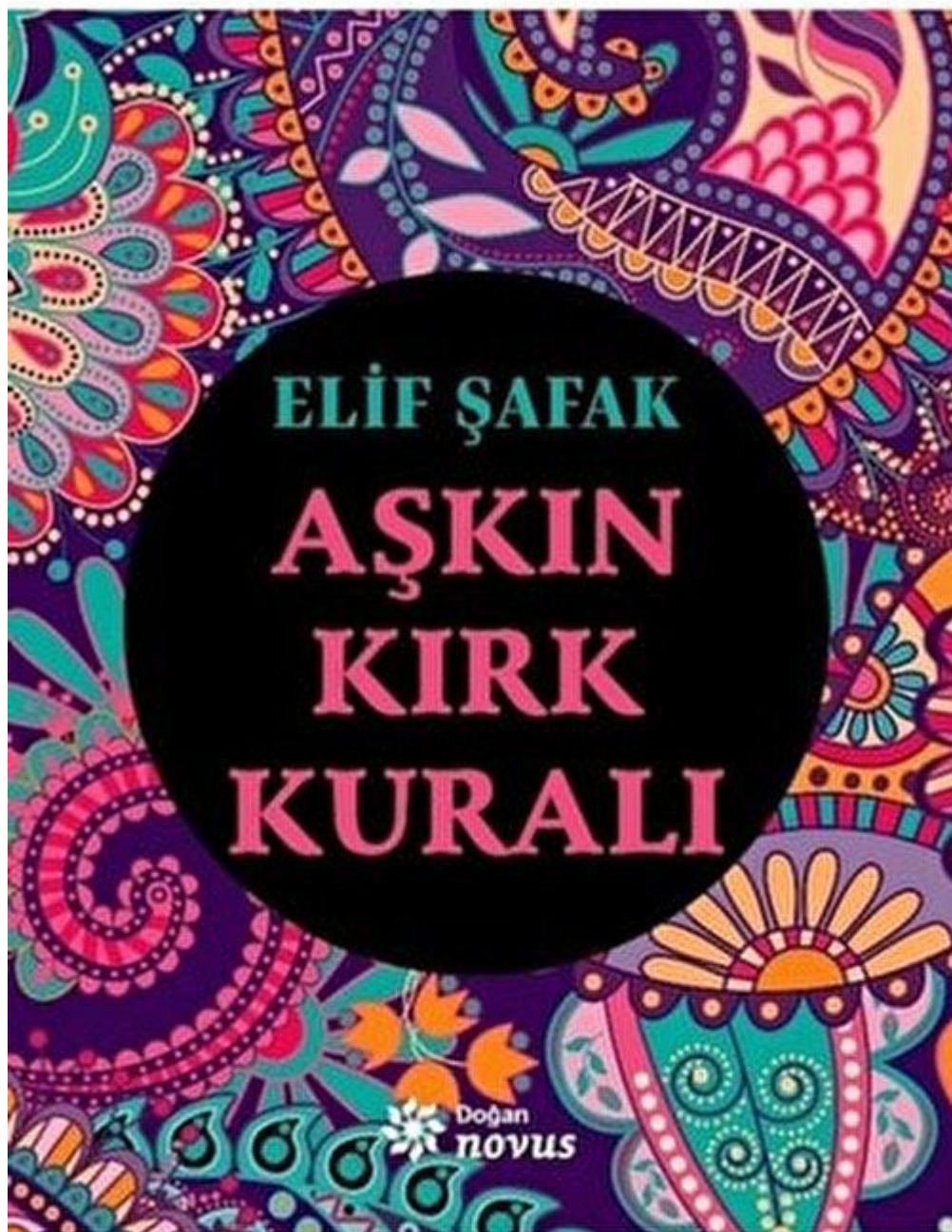
Bu ýazyjy özünü türk raýaty hasaplamayar, özünü türk watanyna

degişli duýmaýar. "Internasionalist intelligent" donuna bürenip "men ýöne bir göçegçi, men hemme ýere degişli" diýip, aslynda türk ýurduna degişli däldigini, emma her dürli ýollar bilen asyl watanyňyň Günbatardygyny ýañzydýar.

Ol şeýle diýýär:

"Döredijiligime bire-bir siňen mekansyzlyk, bigänelik, parçalanmak duýgusy mende heniz kiçijik gyzjagaz wagtynda ýüze çykdy".

(Maglumat üçin "Zaman" gazetiniň 2002-nji ýylyň 21-nji aprelindeki sanyna seret).

- **Maşgala durmuşyna we jynsy aýratynlyga bolan duşmançylygy**

Allatagala adamlary zenan we erkek edip ýaradypdyr. Erkek ýa-da zenan bolup ýaşamak adamyň jynsynyň görkezijisidir bu üýtgeşsiz hakykata hiç hili şek-şübhe bolup bilmez. Zenan bolmagyň aýyp zat bolmaýşy ýaly, erkek bolmagyňam aýratyn artykmaçlygy ýokdur. Bu zatlar biziň biologiki aýratynlygymyzdyr. Haýsy jynsda ýaradylan bolsak, şoňa görä ýaşamagy-da kabul edýäris. Şol sanda türk halkynyň esasy

jemgyýetçilik gurluşlarynyň biri-de maşgaladyr. Maşgala gurluşy mukaddesligini we berkligini gorap sakladygyça türk halky hem ýitip-ýok bolup gitmez. Ol muny gowy bilýändigini üçin maşgala durmuşyny ygtybarsyzlaşdyrmak, manysyzlaşdyrmak üçin, türk ýaşlarynyň maşgala durmuşyna bolan ynançlaryny we sylag-sarpasyny ýykyp-ýumurmak üçin, hamala erkin durmuş pikirine duwlanandan bolup şeýle diýýär:

"Maşgala gurup ýaşamagy unamaýaryn. Men mümkin mertebe erkin gatnaşyk esasynda ýaşaşmagyň tarapdary".

(Maglumat üçin "Milliyet" gazetiniň 2002-nji ýylyň 20-nji iýulyndaky sanyna seret).

Muňa garamazdan Elif hanym durmuşa çykyp çagaly-çugaly-ha bolupdyr. Ol bu pikirini türk ýaşlaryna gönükdirip aýdanam bolsa, netijesi özünedi. Ýagny her dürli ýollar arkaly zol-zol türk ýaşlaryna "maşgala gurmaň, binika ýaşaşyberniň" diýen ýaly çagyryşlar etdi. A özi bolsa nikalaşyp maşgala gurdy.

Şol sanda ýazyhy türk maşgala durmuşynyň sütüni bolan çaga

barada-da adamyň ýaradylyş maksadyna çapraz gelýän geň-taňsy gürrüňleri edýär:

"Çagalara bolan gyzgyn söýgim ýok. Çagalary halamaýşym ýaly öz dünýä inderen çagamy-da söýerin öýdemok".

(Maglumat üçin "Milliyet" gazetiniň 2002-nji ýylyň 20-nji iýulyndaky sanyna seret).

Şeýle-de bolsa, ol, öz çagasy doglanda gazetlere beren reportažlarynda çagasyny nähili söýýändigini şirnikdirip-şirnikdirip gürrüň berýär. Diýmek, onuň aýdýan sözleriniň düýp maksady türkleri nyşana alýar, netijesi bolsa özüniňki.

Elif Şafak "Pynhan" romanynda ikijynsly doglan hunsanyň (germofrodit) içki dünýäsini açyp görkezýär. Şeýtmek bilen ol, erkek we zenan diýen iki aýry jynsyň aýratynlygyny inkär

etmäge synanyşdy.

Hatda ol "TED Talks"-a beren reportažynda: "Men özüm biseksualistka (ýagny, iki jyns bilenem bir wagtda ýakyn gatnaşyk edip bilýän kişi). Emma muny mälim etmäge çekindim" diýdi.

(CNN Turk. Com, 14.10.2017)

Elif Şafak ýöreýän mör-möjekli ýodasynda ýene biraz menzil aýssa, hojaýynlary tarapyndan götergilenmegi, sylaglanmagy we Nobel baýragyna-da mynasyp bolmagy gaty ahmal. Şonuň üçin ol mundan beýläk döredijilik depginini hasam batlandyrsa gerek.

06.09.2018 ý.

Prof. Nurullah ÇETIN. Edebi tankyt